

Allahu pripada stvaranje i određivanje

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

Sve što postoji mimo Allaha se može podijeliti na:

الخلق stvorenja
الأمر odredbe

* Uzvišeni Allah je **stvorio** stvorenja i uredio njihovo funkcionisanje u skladu sa Svojom savršenom mudrošću, koja je jedno od svojstava Njega, apsolutno Savršenog. I **stvorenja** (الخلق) i **odredba** (الأمر) odlikuju se potpunim skladom u kojem nema mjesta za slučajnost. Allah je apsolutni Gospodar, savršeni, samoopstojeći održavatelj svega što postoji - الْحَيُّ الْقَيُّومُ, i Njemu pripadaju stvaranje i određivanje - pa Uzvišen je On, savršeni Stvoritelj svih svjetova:

أَلَا لَهُ الْخَلْقُ وَالْأَمْرُ ۗ تَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ

* Njegova stvorenja mogu postojati i funkcionisati samo ako im On svakog trena daje i održava egzistenciju i upravljanje Svojom odredbom. Njegova odredba obuhvata sve zakone koji vladaju vidljivim i nevidljivim svijetom, dunjalukom i Ahiretom, s tim da ove druge spoznajemo Objavom, a ove prve Objavom + iskustvom, istraživanjem. U pokoravanju toj Njegovoj kosmičkoj odredbi niko nema pravo izbora. Dakle, ta, nazovimo je kosmičko-kaderska odredba obuhvata mnogo šire od našeg, dunjalučkog kosmosa, tj. obuhvata **sve** zakone kojima je On uredio **sva** stvorenja, na dunjaluku i Ahiretu, bilo da su dostupna našim čulima na ovom ili onom svijetu i ne, a ti zakoni su u savršeno skladni.¹ U to spadaju i zakoni koji vladaju našim dušama i našim tijelima, ljudima i džinnima i melekima, našim svemirom, i Džennetom i Džehennemom i svime mimo toga za što nismo čuli.

* Pored **kosmičke**, u Njegovu odredbu spada i **šerijatska** odredba, koju sačinjavaju Njegove naredbe objavljene preko poslanika, a u kojima je On stvorenjima ostavio mogućnost izbora. Njegova šerijatska odredba je, kao i kosmička, savršeno skladna u samoj sebi, ali i u skladu sa kosmičkom odredbom, pa kao što su stvorenja u savršenoj harmoniji dok se bespogovorno pokoravaju Njegovoj kosmičkoj odredbi, bivaju u savršenoj harmoniji u sebi i oko sebe kada se voljno pokoravaju Njegovoj šerijatskoj odredbi. Svako odstupanje od toga rezultira neharmoniji srazmernoj tom odstupanju.

* Kada dublje razmislimo o Njegovoj šerijatskoj odredbi, možemo reći da je ona, ustvari, obavijest o tome kako da budemo u skladu sa Njegovom sveobuhvatnom kosmičko-kaderskom odredbom. Drugim riječima, kada nam nešto naredi ili preporuči, to je, ustvari,

---

¹ I unutar sebe, i sa drugim zakonima, i sa zakonima drugih svjetova.

obavijest da činjenjem toga, po Njegovim sveobuhvatnim KOSMIČKO-KADERSKIM ZAKONIMA, naše srce dobija svoju duhovnu hranu, postaje čišće, uzdižemo se duhovno, i kao posljedica toga uzdižu nam se stepeni u Džennetu, približavamo se Njemu. A kada nam nešto zabrani ili pokudi, to je ustvari obavijest da, po Njegovim sveobuhvatnim KOSMIČKO-KADERSKIM ZAKONIMA, naše srce biva isprljano, oslabljeno, otrovano, spuštamo se duhovno, i kao posljedica toga spuštaju nam se stepeni u Džennetu ili pak zaslužujemo neki od džehennemskih stepeni, katova, udaljavajući se od Njega, sve to srazmjerno težini tog čina. Dakle, sve su to Allahovi zakoni, Njegova odredba koja prožima sve što postoji od viših i nižih svjetova, vidljivih i nevidljivih, a koji su u međusobnoj povezanosti i međusobnom skladu.

* Stoga, nije suvislo reći: "Kako da odem u Džehennem, a uradio sam samo to i to. Zar da zbog jednog jedinog koraka da odem u Džehennem? Zar je to pravedno?", kao što nije suvislo reći: "Kako da izgubim ŽIVOT, a samo sam napravio jedan korak naprijed dok sam bio na ivici zgrade. Zar samo zbog jednog jedinog pomeranja noge da izgubim svoj život? Zar je to pravedno?" To su Allahovi zakoni kojima uređuje veze između uzroka i posljedica, a u okviru kojih si ti izabrao taj korak koji, po tim zakonima, vodi tim posljedicama. O uzrocima i posljedicama vezanim za Ahiret obavijestio nas je Objavom, a o uzrocima i posljedicama vezanim za ovaj svijet spoznajemo Objavom i iskustvom, i važi isto pravilo: Tvoje je da biraš, u okviru svih tih zakona, kako ćeš postupiti, ali iz zakona izaći ne možeš, osim u drugi zakon višeg nivoa, koji je, opet, u skladu sa zakonom nižeg nivoa i tome slično. Allahovi zakoni kojima uređuje sve stvoreno su ustvari Njegovo neprekidno upravljanje stvorenjima u skladu sa Njegovom savršenom mudrošću, Njegovi **neprekidni potezi prema stvorenjima:**

كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ (٢٩) فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ (٣٠)

„... svakog časa On nešto radi; pa, koju blagodat Gospodara svoga poričete?!“ (Er-Rahman, ٢٩-٣٠.)

* U tom smislu, kada kažemo da je: „Allah tog i tog bacio u vatru“, „kaznio“, „ubio“, „nagradio“ i tome slično, to ne znači da je On bio odsutan i samo se odnekle pojavio i napravio neki potez, već to predstavlja manifestacije Njegovih zakona u tim trenucima, zakona koji su vid Njegovog sveopšteg djelovanja,[†] konkretno Njegovih neprekidnih sinhronizavnih, savršeno usklađenih poteza prema stvorenjima. Veliki broj ljudi pogrešno shvata izraze poput navedenih, pa misli: „Zašto baš mene Allah kazni.“, kao da je Allahu odjedanput „fiklo“ da dođe i baš njega kazni iz nekog ćejfa, a ne shvata da se na njemu samo manifestovala posljedica jednog od Allahovih zakona koji vezuju određeni uzrok – kojeg je taj neko poduzeo – za određenom posljedicom, zakona koji su dio Njegovog

---

[†] Allahovo djelovanje se dijeli na djelovanje vezano za Njega Uzvišenog, tj. čista Njegova djela nevezana za upravljanje stvorenjima, i djelovanje spram stvorenja, a to djelovanje spram stvorenja može biti upravljanje njima ili, pak, nešto mimo toga, poput toga kada zavoli ili zamrzi nekog, što je djelo ali ne i upravljanje. Zato nakon uopštenog spominjanja djelovanja, dodajemo: „konkretno Njegovih neprekidnih sinhronizavnih, savršeno usklađenih poteza prema stvorenjima.“ Dakle, upravljanje je dio djelovanja vezanog za odnos Gospodar-stvorenja, ali ne i svo djelovanje, kao što ni djelovanje vezano za odnos Gospodar-stvorenja nije svo Njegovo djelovanje.

neprestanog upravljanja svim svjetovima. Dakle, Allah nije On niotkud došao da te uhvati i ubije te, već si samo, po Njegovim kosmičko-kaderskim zakonima, doživio posljedicu sebeba koje si poduzeo. Njemu se pripisuje to djelo, u našem izražavanju,[†] u smislu ukazivanja da je On upravitelj svim svjetovima i Onaj Koji je povezao uzroke i posljedice, i radi ukazivanja na to da ti zakoni ne djeluju sami po sebi, i da se ništa ne dešava slučajno, samo od sebe, a ne želi se reći kako je On odnekud došao da bi tog nekog posebno kazno. Radi o zakonu po kojem svako ko poduzme te i te sebebe dobije tu i tu posljedicu. I zato je ispravno reći za onog ko se baci sa zgrade: „Allah ga je ubio.“, ili: „Allah mu je oduzeo život.“, u smislu da ko poduzme taj uzrok i ne postoje prepreke, onda po Njegovim zakonima koji su vid Njegovog upravljanja ovim svijetom nužno se dešava ta posljedica.

* Čak i Odstupanje od nekih zakona biva, opet, u skladu sa drugim zakonom, pa odstupanje od ustaljenog funkcionisanja određujućih dunjalučkih kosmičkih zakona biva u skladu sa zakonima iznad toga, poput zakona mu'džiza poslanika, ili kerameta Njegovih miljenika, što je, opet, u skladu sa Njegovim zakonima višeg nivoa poput zakona pomaganja Svojih poslanika i miljenika u vršenju njihove misije – u koju spada i podučavanje ljudi da je Allah zakonodavac i upravitelj a ne zakoni sami od sebe. Sve se to dešava kada se za to ispune uslovi i otklone prepreke, ili kao što, na ovom svijetu, imamo 'odstupanje' od nekih ustaljenih zakona koji inače djeluju, ako se dostigne brzina svjetlosti, ili se radi o subatomskim česticama, i drugim primjerima o kojima govore kvantna fizika i druge nauke. Sve to su međusobno povezani i usklađeni zakoni, različitih nivoa, a čiju KAKVOĆU POVEZANOSTI nekada može, a nekada i ne može spoznati i dokučiti naš ograničeni um. U tom, širem smislu, kažemo da: „Nećeš u Allahovom sunnetu (zakonu) vidjeti promjenu niti odstupanje.“, tj. postoji savršena usklađenost između Njegovih zakona, pa i 'odstupanje' od nekih pojedinačnih zakona, opet, biva zato što to iziskuju Njegovi drugi, širi ili viši, zakoni, i sve je u međusobno savršenom skladu. Drugim riječima, možemo reći da je tu glavno univerzalno pravilo: **za sve situacije i prilike postoje njima odgovarajući zakoni, u skladu sa Allahovom savršenom mudrošću**, pa tako mnogi zakoni u situaciji stvaranja dunjalučkog svijeta nisu isti kao zakoni tokom njegovog trajanja, niti su ti identični zakonima u situacijama pomaganja Njegovih poslanika i miljenika u njihovoj misiji, niti su zakoni ovog dunjalučkog svijeta identični zakonima ahiretskog svijeta – koji sada postoji, niti su zakoni nama vidljivog aspekta dunjalučkog svijeta isti kao zakoni nama nevidljivog džinsko-šejtanskog aspekta dunjalučkog svijeta. **Za sve situacije i prilike postoje njima odgovarajući zakoni, u skladu sa Allahovom savršenom mudrošću, koji su u međusobnom skladu, a cijeli taj sistem zakona, tj. Allahovo upravljanje, Allahov emr, je sunnetullah.**

فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَبْدِيلًا ۗ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللَّهِ تَحْوِيلًا

Dakle, svaki zakon ima zakon iznad sebe, a iznad svih zakona je: Allah u svakoj situaciji djeluje u skladu sa onim što iziskuje Njegova apsolutna mudrost, i ta univerzalna istina se ne mijenja, i njoj su podređeni svi drugi zakoni.

* Upravo se u spletu povezanosti između Allahovih kosmičko-kaderskih zakona vidljivog i nevidljivog, ovog i onog, svijeta krije velika greška naturalista, sajentista, koji žele

[†] Tj. kažemo: „Allah ga je ubio.“, „kaznio“, itd, zato što...

spoznati Njegove zakone samo svojim ograničenim umom i ograničenim izvorima ovosvjetske percepcije, ignorišući Objavu, pa dolaze do ogromne zbunjenosti i bezbrojnih hipoteza koje su samo manifestacije te zbunjenosti i izgubljenosti. A upravo tim nepravednim i prisilnim samoograničavanjem želeći potpuno 'izbaciti' Boga iz miješanja u Njegova stvorenja, sebi su nanijeli ogromnu nepravdu i postupili suprotno razumu i Allahovim zakonima, zbog čega, opet po Njegovim kosmičkim zakonima, bivaju udaljeni od harmonije i spoznaje istine, i kao posljedica toga upadaju u zbunjenost i izgubljenost, lutanje, tumananje tminama iz kojih neće izaći osim povratkom Allahu i Njegovim zakonima u širem smislu.

* Istu veliku grešku koju su naturalisti učinili isključujući Stvoritelja Zakonodavca iz miješanja u Njegovo stvaranje i Njegovu kosmičko-kadersku odredbu, tj. zakonodavstvo koje uređuje svemir, koje uređuje onaj aspekt u kojem nemamo mogućnost slobodnog izbora, napravili su i sekularisti isključujući Stvoritelja Zakonodavca iz miješanja u Njegovu šerijatsku (pravno-zakonsko) određivanje, tj. u zakonodavstvo koje uređuje ljudski život od najviših do najnižih nivoa.⁴ U oba slučaja su pali u tumananje tminama bespuća postojanja, koje će biti tmina svakome ko nema Božije svjetlo, i došli su do bezbroj međusobno fundamentalno kontradiktornih zakonika, da bi na kraju, u vremenu postmodernizma, relativizirali sve, uključujući i nužne razumske istine, a kamoli vrijednosne kriterije i zakonike. Istinu je rekao Uzvišeni Allah:

وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ سَدًّا وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا فَأَغْشَيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ (٩) وَسَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنذِرْتَهُمْ
 أَمْ لَمْ تُنذِرْتَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (١٠) إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَحَشِيَ الرَّحْمَنَ بِالْغَيْبِ ۖ فَبَشِّرْهُ بِمَغْفِرَةٍ وَأَجْرٍ كَرِيمٍ
 (١١)

"Ispred i iza njih smo pregradu metnuli i na oči im koprenu stavili - pa oni ne vide, i njima je svejedno upozoravao ih ti ili ih ne upozoravao, oni neće vjerovati. Tvoje upozoravanje koristi samo onome koji Opomenu slijedi i Svemilosnog se boji, i kada ga niko ne vidi; njega obraduj oprostom i nagradom lijepom!" (Ja-sin, 9-11.)

إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ ۖ وَإِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا (٢٨)

"A o tome ništa ne znaju, slijede samo pretpostavke, a pretpostavka Istini baš nimalo ne koristi." (En-Nedžm, 28.)

⁴ Tj. onaj aspekt u kojem imamo mogućnost slobodnog izbora. Iako je naturalizam samo ogranak sveopšteg sekularističkog pogleda na svijet, ovdje smo koristili termin „sekularizam“ u njegovom užem značenju, misleći na sekularizam u uređivanju društvenog života kroz pravo, politiku itd.

* Sve navedene greške su posljedica njihovog obožavanja ovog svijeta, dunjaluka, i želje da se ograniče samo na njega i u izvorima spoznaje i objašnjenja, i u posljedicama djelovanja, postavivši sebi pravila po kojima ovaj svijet treba tumačiti njime samime i nikako drugačije. Istinu je rekao Uzvišeni Allah:

فَأَعْرَضَ عَنْ مَنْ تَوَلَّىٰ عَنْ ذِكْرِنَا وَلَمْ يُرِدْ إِلَّا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا (٢٩) ذَلِكَ مَبْلَغُهُمْ مِنَ الْعِلْمِ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ اهْتَدَىٰ (٣٠)

"Pa, ti se okani onoga ko se od Opomene Naše okrenuo i koji samo život dunjalučki želi. To je vrhunac njihova znanja - a Gospodar tvoj najbolje zna one koji su skrenuli s Njegova puta i On najbolje zna one koji su na Pravom putu." (En-Nedžm, ٢٩-٣٠.)

* Posljedica njihove nepravde prema sebi:

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَاهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ (٤) أُولَٰئِكَ الَّذِينَ هُمْ سُوءُ الْعَذَابِ وَهُمْ فِي
الْآخِرَةِ هُمْ الْأَخْسَرُونَ (٥) وَإِنَّكَ لَتَلْقَىٰ الْقُرْآنَ مِنْ لَدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ (٦)

"Zaista onima koji u ahiret ne vjeruju Mi prikazujemo kao lijepe postupke njihove-pa oni lutaju; to su oni kojima pripada patnja žestoka, a na ahiretu oni će - baš oni - biti najveći gubitnici,a ti, zaista, primaš Kur'an od Mudrog i Sveznajućeg!" (En-Neml, ٤-٦.)

* Kao što smo naveli, savršeni sklad unutar Njegove kosmičko-kaderske i Njegove šerijatske odredbe znači da tu odredbu prožimaju međusobno skladni zakoni, međusobno skladna pravila, bilo da smo ih dokučili ili ne, i bilo da smo dokučili vezu među njima ili ne, ali glavna univerzalna pravila, glavne univerzalne zakone obje odredbe dokučujemo, a srž smo upravo naveli ovdje, s tim da dokučujemo i mnoge druge zakone, mnoga druga pravila obje vrste Njegove odredbe, i u svjetlu toga izučavamo univerzalna pravila šerijata koja nam pomažu da šire shvatimo Allahovu šerijatsku odredbu, kao što nam univerzalna pravila Njegove kosmičko-kaderske odredbe pomaže da shvatimo funkcionisanje viših i nižih svjetova.

Sve navedeno je manifestacija Njegovog imena: Apsolutno Mudri.

Ersan Grahovac